

Motion

1983/84:570

Gunnar Björk i Gävle och Gunnel Jonäng Bibehållande av hemkonsulenttjänsten vid länsstyrelsen i Gävle

Traditionellt har konsumentpolitiken en stark förankring i Sverige. Under decennier har konsumentupplysningen, rådgivningen och undervisningen varit en del av välfärdspolitiken. Hushållsarbetet har blivit enklare, effektivare och mindre omfattande, bl. a. tack vare tekniska hjälpmedel och funktionella redskap. Många fick en lättare vardag därför att de kunde köpa olika slag av tjänster.

Förutsättningarna för verksamheten har under senare år förändrats. När realinkomsten stagnerar eller minskar blir de hushållsekonomiska frågorna viktiga. För allt fler är det nödvändigt att försöka avstå från många köp och att minska sina utgifter genom att öka de egna arbetsinsatserna i hushållet. Egenarbetet beräknas i dag ha lika stor omfattning som allt industriarbete i landet.

Med anledning av konsumenternas förändrade situation tillsatte regeringen en utredning för översyn av den konsumentpolitiska verksamheten i mars 1983. Med uppgift bl. a. att ta ställning till förhållandet mellan å ena sidan de statliga centrala och regionala insatserna på konsumentområdet och å andra sidan de kommunala. Enligt direktiven skall utredningsuppdraget slutredovisas den 30 april 1985.

De regionala insatserna på konsumentområdet är omfattande och kan här inte redovisas utförligt. De har alltmer anpassats till en ökad efterfrågan på hemkonsulenternas kompetens, främst då hushållsekonomisk och pedagogisk utbildning och erfarenhet.

- Den nya läroplanen för grundskolan (från den 1 juli 1982) uppmärksammar mer än tidigare behovet av vardagsfärdigheter. Hemkonsulenter har medverkat vid studiedagar då lärare gjorts medvetna om att konsumentfrågorna kan behandlas i andra ämnen än de traditionella hem- och samhällskunskap. Dagarna arrangeras i samråd med länskolnämnderna.
- Med anledning av att hemkunskap införts på grundskolans låg- och mellanstadium läsåret 1982/83 anordnar hemkonsulenter kurser kring ämnesområden som kan vara lämpliga att ta upp i den undervisningen.
- Hemkonsulenterna medverkar som föreläsare vid högskolornas "poängkurser" för låg- och mellanstadielärare och i lärarutbildning.
- Socialtjänstlagen från den 1 januari 1982 har medfört att kommunernas socialsekreterare måste kunna ge budgetrådgivning. Hemkonsulenter anordnar informationsdagar om hushållsekonomi för socialkontorens personal.

- Hemkonsulenter ingår i konsumentverkets arbetsgrupp som utarbetat utbildningsmaterial i hushållsekonomi för kommunanställda. Det försöksanvänds nu av socialsekreterare i nio kommuner och kommer efter utvärdering att utnyttjas i hela landet.
- Kommunernas hemvårdsassistenter behöver vidareutbildning i konsumentfrågor och hemkonsulenterna medverkar till att sådan utbildning kommer till stånd.
- Hemkonsulenterna kartlägger glesbygdshandel och varudistribution, informerar detaljhandeln som nu om den nya prismärkningen, bevakar hur företag följer konsumentverkets riktlinjer och inventerar marknadens utbud av varor och tjänster.
- Uppgifter från hemkonsulenterna om förhållandena i länet kan ligga till grund för konsumentverkets förhandlingar med olika branscher och för beslut om framtagning av nytt material för konsumentundervisning, rådgivning och upplysning.

De kommunala insatserna på konsumentområdet är ännu inte heltäckande trots att beslut om dem fattades för snart nio år sedan. Av landets 284 kommuner har 77 ännu inte någon form av konsumentverksamhet. 29 kommuner har en anställd som ägnar mindre än fem veckotimmar och 32 en som använder fem–nio timmar åt konsumentfrågor. Endast 46 kommuner har heltidstjänster för kommunal konsumentverksamhet.

Den kommunala konsumentverksamheten i Gävleborgs län är både till kvalitet och kvantitet mycket dåligt utbyggd.

Gävle 40 tim/v	Sandviken 30 tim/v
Hofors 12 tim/v	Ockelbo 8 tim/v
Bollnäs } 5 tim/v	Ljusdal 16 tim/v
Ovanåker }	Nordanstig 0 tim
Hudiksvall 0 tim	

Regeringens förslag innebär vilket framgår av redogörelsen att ett flertal kommuner nu blir utan konsumentpolitisk rådgivning för konsumenterna. Den rådgivande verksamhet som tjänsten på länsplanet kunnat utföra försvinner helt. Endast de stora kommunerna kan erbjuda en ordentlig insats på det konsumentpolitiska området.

Regeringens förslag är medvetet riktat mot två grupper:

- de små och ekonomiskt svagaste kommunernas invånare ställs nu helt utan denna rådgivning och service,
- de ekonomiskt svaga grupperna i dag som t. ex. barnfamiljer får inte det stöd som de framför allt i nuvarande situation borde få mer utav.

Med ledning av vad som anförts i motionen hemställs
att riksdagen i skrivelse till regeringen yrkar avslag på indragningen
av hemkonsulenttjänsten i Gävleborgs län.

Stockholm den 20 januari 1984

GUNNAR BJÖRK (c)
i Gävle

GUNNEL JONÄNG (c)